

[Morten Lange.]

ske ved hjælp af statslån, som dog trods alt er en af de mest legitime lånformer, vi har inden for jordbruget her i landet. Det er mig ganske umuligt at se, at der skal være fornuft i den indstilling, og det er naturligvis heller ikke sikkert, at en nøjere granskning vil vise, at der er det. Der er i virkeligheden noget, der tyder på, at man er ude efter noget helt andet, at få de principper for jordfordelingen her i landet, som vi ikke kan acceptere, sat som de ledende: at de, som både har meget jord og har betydelig kapital, kan sikre sig yderligere jord snarere end nogen andre. For hvis det skal være princippet for en strukturændring i dansk landbrug, så tror jeg ærlig talt nok, vi kommer i en situation, hvor det bliver uhyre vanskeligt at enes om en strukturændring.

Men jeg vil ganske kort vende tilbage til at give min tilslutning til de ændringer, som er blevet indarbejdet i denne lovgivning, siden vi sidst havde den til behandling. Jeg synes, de er fornuftige og går i en rimelig retning. Jeg mener yderligere, at den fuldmagt, som gives den højtærede landbrugsminister til justering af beløbene, gør, at vi her får en temmelig smidig lov, der kan muliggøre udlån af statsmidler til en hel del af de strukturændringer, som vi i tide — og somme tider også i utide i dette ting — går ind for er så betydningsfulde for dansk landbrug. Jeg forstår ikke, at dette lovforslag ikke kan møde enstemmig tilslutning.

Bækgaard: Da vi for 3 år siden havde loven om udlån til statshusmandsbrug til behandling her i tinget, gav jeg på mit partis vegne udtryk for ønske om, at denne lovgivning blev ophævet eller erstattet af en lov, der kun skulle være en midlertidig støtteforanstaltning for sammenlægningen af urentable små brug. Af den skriftlige fremsættelse kan jeg se, at den højtærede landbrugsminister er inde på den samme tankegang, idet der gøres opmærksom på, at lovens titel er knap så vejledende som tidligere.

Jeg går ud fra, at det ikke alene er for at imødekomme vore ønsker, at den højtærede minister er kommet til det resultat, men det skyldes vel også de erfaringer, som

er indhøstet med denne lovgivning, erfaringer, som viser, at det er meningsløst at opretholde en stor administration for at løse de problemer i landbrugets strukturændring, som slet ikke er aktuelle; tværtimod viser det stærkt dalende årlige ansøgningsantal jo tydeligt, at det ikke er ad den vej, de unge landmænd ønsker at gå, selv om de igennem loven kan opnå en stor økonomisk fordel fremfor dem, som skal etablere sig på eget initiativ. Jeg kan helt tilslutte mig de udtalelser herom, som de ærede medlemmer hr. Niels Eriksen og hr. Juul Madsen fremsatte.

Efter min opfattelse burde denne lovgivning altså have været standset for flere år siden, men da det ikke er tilfældet, vil mit parti henstille til det udvalg, som bliver nedsat, at man undersøger muligheden for helt at ophæve udlån til nye brug og alene bruger lovens midler til sammenlægning. Årsagen til, at vi ønsker, at loven skal fortsætte som en midlertidig sammenlægningslov, er den, at vi ønsker at mildne de skader, som loven efter vor mening hidtil har medført. Jeg tænker her bl. a. på de statshusmænd, som ønsker at blive boende i stuehuse, men på grund af arbejde ved andet erhverv gerne vil sælge avlsbygninger og jord til en nabo. Det kan de ikke, da de er bundet af de vilkår, som de gik ind på efter den lovgivning, vi behandler her. Det nye i lovforslaget går jo ud på at flytte 4 mill. kr. fra lån til nye brug over på lån til sammenlægning. Efter det, jeg her har sagt, er det i den retning, vi ønsker at gå, og det skal altså afhænge af lovforslagets videre gang gennem det høje ting, hvordan mit partis endelige stilling vil blive; men jeg kan med det samme sige, at der skal ske helt afgørende ændringer, før vi kan støtte lovforslaget.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg ville gerne have kunnet takke de ærede ordførere for velvillig indstilling over for lovforslaget. Nu må jeg dele det og nøjes med at takke halvparten af ordførerne for velvillig indstilling og den anden halvpart for en klar tilkendegivelse af, at de ikke vil medvirke til lovforslagets gennemførelse. Så ved vi i hvert fald, hvordan vi er stillet.

Jeg skal knytte et par bemærkninger til enkelte af de problemer, som de ærede